

DISPUTATIO UNDÉCIMA,

DE
RESTITUTIONIBVS IN INTEGRVM,
THESSIS PRIMA.

Lit. A.
Qu. L.
An restitu-
tio in

Restitutionem in integrum esse remedium extraordinarium claris atq; perspicuis verbis testatur Ulpianus in *I. In causa 16. princ. de integrum minorib. dum in hac verba scribit: In causa reme- se cognitione etiam hoc versabitur, num forte dum ex alia actio possit competere citra in integrum traordinaria restitutionem: nam si communii auxilio & merium? ro iure munitus sit, non debet ei tribui extra- ordinarium auxilium.*

Idemque haut obscure colligitur ex rescripto Alexandri Imperatoris in *LLC. de in integr. restit. maior.* vbi negat Imperator, restitutionem in integrum, quæ alias minoribus, ætate lapsis, tribuitur, competere, si ne palam, nec tacite querelæ in officiis testamenti renunciatum sit.

His adstipulantur Imperator. Valerianus & Gallienus in *L. C. si aduersus libertatem.* quo in loco restitutionem in integrum per ordinarium remedium exclusi aperte retribunt.

Arque huius generis testimonia, in iure legentibus, infinita occurunt: quibus & ratio iuris perspicua suffragari videtur, quod ncmpe contra ius cōpetat, eo quod iure communi damnatum ex iusta causa liberat, ea que rescindit, que iure cōmuni valuerunt & substiterunt: *dicit. leg. 3. C. si*

aduers. libert. l. 2. & 4. C. in quib. caus. restit. in integr. non est necessaria.

Nec obstat quod contra hanc communem Doctoris sententiam Vdalricus Zafius lib. 1. sing. respons. cap. 20. num. 7. & 8. disputans, obiicit, quod cum ius commune sit ars equi & boni, & in integrum restitutions ex æquitate dentur *l. Diuina. ff. de in integr. restit. l. 1. ff. de minor.* immo sint iustissimæ *l. 1. ff. ex quib. caus. minor.* ideo intollerabilis sit absurditas dicere, in integrum restitutions remedia esse iuri cōmuni contraria.

Hoc, inquam, non obstat, nam attendendum est, vt recte etiam Ant. Faber monet in *Rational. ad l. 1. & 2. ff. de in integr. rest.* Restitutions in integrū omnes esse cōtra ius summum & strictū, sed non cōtra ius simpliciter: ius quidem nostrum ex æquitate potissimum cōstatutum *l. 8. C. de iud.* &c, vt dictum est, ius nostrum est ars æqui & boni *l. 1. §. 1. ff. de iust. & iure,* quod licet ab æquitate separari nulla ratione querit, adeoque in thesi semper sit æquū; in hypothesi tamen iniquum quādoque euadit, prout alibi prolixius docui. verbi causa æquum est pacta seruati *l. 1. ff. de past.* *l. 1. ff. de constit. pecunia,* etiam ea, in quibus aliquis iudicij imbecillitate lapsus, laesus est; verum aduersus minorem 25 annis

Aaaaa talia

Num. 42. cap. 3. num. 2.

Hinc tamen inferendum non est, quod in omnibus cum illis conueniant & eiusdem cum illis naturæ sint & qualitatis; maxime cum Justinianus in d. §. actionum, satis significet actionem præscriptis verbis non perinde bona fidei esse, excepta ea, quæ de æstimato quæque ex permutatione competit.

Ad secundum Resp. actionem præscriptis verbis ex precario, non est bona fidei, siquidem ex precario fructus demum post litigium contestatam præstantur L. 8. §. 4. ff. de precar. Quod autem actio ista præscriptis verbis dicitur orihi ex bona fide, ex eo non sequitur eam bonæ fidei esse, ut supra in proxima questione luculentet fuit ostensum, quo nanc breuitatis causa lectorum remitto.

Ad tertium respond. bonæ fidei contractum non cum dici, in quo fides utrinque debitur, qui que ex fide bona est metitur, sicut nec actio que ex huiusmodi otitur negotio protinus bona fidei dicitur; sed haec demum bona fidei est actio, qua libera potestas permitit vilemur iudici æsumandi quantum actori præstati oporteat.

Quarto & postremciam satis factum est in præcedentibus, vbi si diuinus, verba illa quæ de æstimato proponitur & ea quæ ex permutatione competit, ad verba præcedentia non dilatand, sed restringenda potius pertinente. Non obstat L. si oles. 21. C. locat.

Respond. Nam ibi de contractu innominaro agi nego: Est enim illic Imperatoris etimo de locatione, ut tituli iste, sub quo d. l. 21. posita est, satis arguit, & nos suo loco supra prolixè ostendimus. In L. 25. §. vis major. ff. locat. non agitur de contractu innominato, ex quo præscriptis verbis nascitur actio, sed de locatione conductione partiaria, inde locati conducti actio proficitur.

RESOLVATIO THERESIS Duodecima.

DE actione in factum præscriptis verbis, h. c. enus dictum est, subiicitur nunc actionis factum in specie sic dicta, quæ ex sententia nostri Authoris duplex est: civilis & prætoria: ciuilem eam appellat, quæ cito conventionem alicui legi ex mente & interpretatione ipsius accommodatur. L. 11. ff. hoc sit. quam & utilem appellari supra suo loco demonstrauimus & Justinianus noster aperte testatur m. §. vlt. Inst. de L. Aquil. Actio vero prætoria in factum ea dicitur, quæ mente & sententia legis tellante à prætore vel adiuvandi vel supplendi iuris ciuili s. gratia comparatur. L. 11. ff. de prescript. verb.

Atque absolute in factum actio dicitur. d. §. fin. Inst.
de L. Aquil.

Finihuins Voluminis prioris.